

ÜRO Peaassamblee 63. istungjärgul Eesti nimel kõnelenud president Toomas Hendrik Ilves keskendus kolmele teemale: millenniumi arengueesmärkidele ja nende saavutamise võimalustele, looduskatastroofidele ja katastroofiabile ning sõjale Venemaa ja Gruusia vahel.

Mida tähendab hiljutine sõjaline konflikt Venemaa ja Gruusia vahel meie, ehk Ühendatud Rahvaste jaoks, küsis Eesti riigipea.

President Ilvese hinnangul on äärmiselt kahetsusväärne, et ÜRO aluspõhimõtteid, mis on talletatud ÜRO põhikirjas – nagu näiteks lubamatus jõuga ähvardada või kasutada agressiooni teise riigi territoriaalse puutumatus vastu – on nii jõhkralt rikutud.

„Sellepärast on meil täielik õigus nõuda ja tagada, et ÜRO oleks pädev veenma üht liikmesriiki teise suveräänse liikmesriigi territooriumilt vägesid välja viima ning agressiooni lõpetama,“ ütles Eesti riigipea. „ÜRO pädevus täita talle pandud ootusi ei tohi sõltuda sellest, kas nimetatud liikmesriik otsustab lähtuda oma tegevuses rahvusvahelise õiguse heast tavast või mitte. Vastasel juhul kaob ÜRO raison d'être, tema olemasolu mõte.“

President Ilvese sõnul ei saa me lubada, et rahvusvahelise õiguse sätteid järgitaks valikuliselt või üksnes siis, kui neid peetakse endale sobivaks, sest: sel juhul ei ole see enam rahvusvaheline õigus.

„Venemaa käitumine sõjategevuse lakkamisele järgnenud nädalatel näitab, et õnnetuseks on isegi 21. sajandi esimesel kümnendil võimalik keelduda rahvusvahelistest lepetest kinni pidamast ja tõlgendada neid oma suva kohaselt ning järgida rahvusvahelisi seadusi vaid siis, kui need on kooskõlas vaid oma huvidega. Samas peaks just Julgeolekunõukogu alaline liige eriti veendunult järgima ÜRO põhikirja sätteid,“ rääkis Eesti riigipea. „See sunnib meid taas kord rahvusvahelise üldsuse huvides mõnna, et on hädavajalik tõhustada ÜRO pädevust konfliktide reguleerimisel ja lahendamisel. Hiljutiste sündmuste valgel on saanud täiesti selgeks, kui tähtis on jätkata Julgeolekunõukogu reformimist.“

Seoses Vene-Gruusia konfliktiga meenutas president Ilves ka Gruusiat tabanud küberrünnakuid, mis on laiem rahvusvaheline probleem – tegu on tõepoolest agressiooni

vormiga, mille vastu ükski riik ei saa võidelda omal käel.

Eesti riigipea kutsus ÜRO liikmesriike suhtuma küberjulgeolekuga seotud riskidesse ülima tõsidusega ning kinnitas, et Eesti, kelle kogemused küberrünnakute tõrjumisel on laialdased, on valmis andma oma asjatundliku panuse selle uue sõjapidamisviisi tõkestamiseks.

Kõneldes arenguabist, rõhutas president Ilves: „Kõigepealt vastutab iga riik ennekõike oma arengu eest ise. Niisiis peavad arengumaad selleks, et tagada riigi korrapärane areng, tugevdama oma haldussuutlikkust ja infrastruktuuri, tõhustama võitlust korruptsiooniga ning seadma korda oma majanduskeskkonna. See on ainus viis luua sobivaid tingimusi arenguabi tõhusaks vastuvõtmiseks ning saadud abi tulusamaks kasutamiseks.“

Abisaajate kõrge korruptsioonitaseme, saamatu haldussüsteemi ja paindumatu majanduskliima korral on doonorriikidel raske loota, et avalik arvamus toetaks arenguabi suurenemist, rääkis Eesti riigipea. Samas pidas ta oluliseks, et doonorriigid ja –organisatsioonid suurendaksid oma arenguabi tõhusust arengukoostööga seotud asjaajamise korra koordineerimise ja ühtlustamise teel.

Humanitaarkatastroofide puhul – olgu tegu siis looduse või inimese poolt tekitatud õnnetusega – on eluliselt tähtis, et abi saabuks õnnetuskohale nii kiiresti kui võimalik, et oleks tagatud humanitaarabi ekspertide juurdepääs hoolimata nende rahvusest või sellest, missugust riiki või organisatsiooni nad esindavad, ütles president Ilves, lisades: „Kahjuks on viimasel ajal tulnud ette mitu juhtumit, kus mõni riik on lubanud välismaalt saabuvat abi oma territooriumile üksnes väga kitsalt piiritletud tingimustel. Kui teostatakse niisugust poliitikat, siis kannatavad selle all kõige rohkem just kõige nõrgemad ja haavatavamad.“

President Toomas Hendrik Ilvese kõne täistekst asub aadressil www.president.ee .

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229